

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний університет
імені В.О. Сухомлинського

Глобальні та національні проблеми економіки

Електронне наукове фахове видання
випуск 18

Миколаїв
2017

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Стройко Тетяна Володимирівна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Заступник головного редактора:

Іртищєва Інна Олександрівна, доктор економічних наук, професор (професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Відповідальний секретар:

Данік Наталія Вадимівна, кандидат економічних наук, доцент (доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Члени редакційної колегії:

Бородіна Олена Михайлівна, Ph.D, професор економіки (професор, "Банковні інститут висока школа а.с.", м. Прага, Чехія).

Бузько Ірина Романівна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки, проректор з науково-педагогічної роботи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля).

Булатова Олена Валеріївна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки, про-ректор з наукової роботи Маріупольського державного університету).

Дейнеко Людмила Вікторівна, доктор економічних наук, професор (завідувач відділу промислової політики Інсти-туту економіки та прогнозування Національної академії наук України).

Кіщак Іван Теодорович, доктор економічних наук, професор (декан факультету економіки Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Клісінські Януш, доктор економічних наук, професор (професор кафедри спортивного маркетингу Техніко-Гума-нітарної академії м. Бельсько-Бяла, Польща).

Мартинюк Володимир Петрович, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки Тернопільського національного економічного університету).

Ніколаєнко Наталія Олександрівна, доктор політичних наук, доцент (завідувач кафедри політології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Стукало Наталія Вадимівна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара).

Сухоруков Аркадій Ісмаїлович, доктор економічних наук, Заслужений економіст України, професор (Радник при дирекції Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України).

Хвесик Михайло Артемович, академік НААН, доктор економічних наук, заслужений діяч науки і техніки України, професор (директор Інституту економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України).

Шапошников Костянтин Сергійович, доктор економічних наук, професор (директор Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій).

Шиян Дмитро Вікторович, доктор економічних наук, професор (професор кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця).

Agata Malak-Rawlikowska, dr inż, Wydział Nauk Ekonomicznych Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego.

Видання входить до «Переліку електронних фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 29 грудня 2014 року № 1528 (Додаток № 11)

Рекомендовано до поширення в мережі інтернет рішенням Наукової ради Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

(Протокол № 1 від 29.08.2017 р.)

Електронне наукове фахове видання

Глобальні та національні проблеми економіки

Випуск 18

Коректура • *О.А. Скрипченко*

Комп'ютерна верстка • *Н.М. Ковальчук*

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

ЗАСНОВНИК:

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
Адреса редакції журналу: вул. Нікольська, 24, м. Миколаїв, Україна, 54030

Відповідальний секретар: Данік Наталя Вадимівна

E-mail: nauka@global-national.in.ua

Телефон: +38 (095) 458-19-85

ЗМІСТ

Гуменна-Дерій М.В. ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ГРОШОВО-РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ В БУДІВНИЦТВІ	520
Данчевська І.Р., Ковалюк О.М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	526
Єрем'ян О.М. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	531
Кравченко О.В. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА В ЧАСТИНІ ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК	538
Крупка Я.Д., Порохнавець Я.А. КАПІТАЛІЗАЦІЯ ВИТРАТ В ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ З ВИДОБУВАННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ	544
Назарова І.Я. МЕТОДИ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СИСТЕМУ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ	550
Потривасва Н.В., Христенко О.О., Гавалешко К.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ОБЛІКУ ДОХОДУ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	556
Рябенко Л.М. ОЦІНКА ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	562
Скрипник М.І., Григоревська О.О., Вигівська І.М. ФОРМАТИ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ: МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ І ФОРМУВАННЯ	568
Стельмах Н.Є. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	574
Степова Т.Г. ПЛАН РАХУНКІВ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	580
Секція 10	
Статистика	
Макаренко А.С. СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ І ВІДТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ РЕГІОНУ	586
Секція 11	
Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці	
Баран Р.Я. ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМАХ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ	596
Куруджи Ю.В. ОПТИМІЗАЦІЯ ПЛАНОВ ЗАКУПКИ І ДОСТАВКИ ТОВАРА В ЛОГИСТИЧЕСКОЙ СЕТИ ПРИ СЛУЧАЙНОМ СПРОСЕ	603

УДК 631.162:339.15

Бухгалтерський облік, аналіз та аудит

Потривасєва Н. В.

доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування

Миколаївського національного аграрного університету

Христенко О. О.

студентка

Миколаївського національного аграрного університету

Гавалешко К. О.

студентка

Миколаївського національного аграрного університету

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ОБЛІКУ ДОХОДУ ВІД
РЕАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ:
ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ**

**FEATURES OF FORMATION AND ACCOUNTING OF INCOME FROM
THE REALIZATION OF AGRICULTURAL PRODUCTS: THEORETICAL
ASPECTS**

АНОТАЦІЯ

У статті наведено результати дослідження питань формування доходу від реалізації сільськогосподарської продукції з врахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності. Доведено, що дохід від реалізації сільськогосподарської продукції є пріоритетним видом доходів аграрних товаровиробників, облік якого потребує подальшого нормативного й методичного врегулювання. Висвітлено зміст облікової політики щодо обліку доходу від реалізації продукції. Розкрито особливості первинного оформлення доходу від реалізації сільськогосподарської продукції за напрямками її використання. Обґрунтовано перспективи удосконалення механізму формування доходів підприємства.

Ключові слова: дохід, визнання доходу, оцінка доходу, класифікація, бухгалтерський облік, фінансовий аналіз.

АННОТАЦИЯ

В статье приведены результаты исследования вопросов формирования дохода от реализации сельскохозяйственной продукции с учётом требований международных стандартов финансовой отчетности. Доказано, что доход от реализации сельскохозяйственной продукции является приоритетным видом доходов аграрных товаропроизводителей, учет которого требует дальнейшего нормативного и методического регулирования. Освещено содержание учётной политики по учету дохода от реализации продукции. Раскрыты особенности первичного отражения дохода от реализации

сельскохозяйственной продукции по направлениям её использования. Обоснованы перспективы совершенствования механизма формирования доходов предприятия.

Ключевые слова: доход, признание дохода, оценка дохода, классификация, бухгалтерский учёт, финансовый анализ.

АННОТАЦИЯ

The article presents the results of research on the formation of income from the realization of agricultural products taking into account the requirements of international standards of financial reporting. It is proved that the income from the realization of agricultural products is a priority type of income of agricultural commodity producers, and its accounting requires further methodological regulation. The content of the accounting policy concerning accounting of income from realization of products is highlighted. The peculiarities of the initial registration of income from the realization of agricultural products due to the directions of its use are revealed. The prospects of improving of the formation mechanism of the enterprise revenues are substantiated.

Key words: income, income recognition, income estimation, classification, accounting, financial analysis.

Постановка проблеми. Діяльність сільськогосподарських підприємств спрямована на досягнення певних стратегічних і тактичних цілей, які, як правило, передбачають покращення фінансово-економічних результатів, зокрема збільшення загальної маси прибутку. Успішне функціонування підприємства в поточному періоді є основою його розвитку в майбутньому.

В умовах інтегрування економіки України у світову відбувається трансформація фінансових відносин мікрорівня. Оскільки характерною рисою сьогодення стала велика кількість збиткових підприємств, зростає потреба у дослідженні причинно-наслідкових зв'язків, пов'язаних із процесом формування фінансових результатів діяльності підприємства.

Виручка від реалізації продукції підприємства є джерелом власних фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення фінансово-господарської діяльності. Їх нестача спричиняє виникнення боргів, що у кінцевому підсумку може призвести до фінансової кризи та банкрутства. Зростання же фінансових ресурсів значною мірою визначає темпи економічного розвитку суб'єктів господарювання та підвищення життєвого рівня населення. Чинниками, що впливають на фінансові результати у різних організаційно-правових формах господарювання (зокрема, в сільськогосподарських підприємствах), можуть бути: існуючий їх порядок формування та

використання, зміни обсягів виробництва в аграрній сфері, ефективність фінансового менеджменту господарств тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем організації і методології бухгалтерського обліку та контролю доходів від операційної діяльності значну увагу приділили у своїх працях вітчизняні вчені: М.Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, М. В. Дубініна, М. В. Кужельний, І. П. Приходько, П. Т. Саблук, В. К. Савчук, Н. М. Ткаченко та інші. Нормативна регламентація біологічних перетворень у рослинництві та тваринництві викликала активну наукову дискусію щодо формування доходів і витрат, на вістрі якої перебували Л. В. Гуцаленко, М. Я. Дем'яненко, В. М. Жук, Г. Г. Кірейцев, М. М. Коцупатрий, В. Б. Моссаковський, М. Ф. Огійчук, Л. К. Сук. Сьогодні методика обліку наслідків надзвичайних подій набуває все більшої значимості в економічній науці і практиці у зв'язку з явними тенденціями до зростання частоти таких подій у всьому світі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Віддаючи належне існуючому науковому доробку з питань облікового відображення доходів, слід зазначити, що визнання доходів сільськогосподарської діяльності під час отримання продукції власного виробництва, а не після її реалізації дещо спотворює фінансовий результат та не завжди корелює з принципом нарахування та відповідності доходів і витрат. Це обумовлює потребу у проведенні подальших наукових досліджень за цим напрямком. Також залишаються невирішеними питання щодо формування облікової інформації з урахуванням ризиків, притаманних агропромисловій сфері. Потребує поглибленого дослідження й методика контролю наслідків надзвичайних подій з розробленням відповідних рекомендацій для сільськогосподарських підприємств.

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування особливостей формування доходу від реалізації сільськогосподарської продукції з врахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (далі МСФЗ).

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток ринкової економіки потребує від підприємств України раціонального і економічно обґрунтованого підходу до планування своєї діяльності, до визначення стратегії збільшення доходів підприємства, аналізу і оцінки отриманих результатів. Однією з найголовніших складових стратегії фінансової політики підприємства є політика максимізації дохідності.

Важливим фактором розвитку будь-якого підприємства є грошові надходження, що перевищують платежі підприємства. Від наявності або відсутності коштів буде зрештою залежати можливість функціонування підприємства, його конкурентоспроможність та фінансовий стан.

Основним джерелом грошових надходжень на підприємство є виручка від звичайної діяльності, яка залежить від галузі діяльності підприємства, її обсягів, впровадження науково-технічних розробок, а отже, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості, поліпшення якості продукції. В умовах розвитку підприємницької діяльності створюються об'єктивні передумови реального втілення в життя зазначених факторів.

Головним складовим елементом доходу у сільськогосподарських підприємствах є дохід від реалізації продукції власного виробництва, а саме та його частина, яка залишається після вирахування матеріальних, трудових і грошових витрат на виробництво і реалізацію продукції. Тому найважливішим завданням кожного господарюючого суб'єкта є одержання максимального прибутку при найменших витратах шляхом дотримання суворого режиму економії при витрачанні коштів і найбільш ефективного їх використання.

Формування оптимального доходу підприємств у розмірах, необхідних для покриття його поточних витрат, сплати податків і отримання прибутку, що дає змогу забезпечити розширене відтворення, є необхідною умовою функціонування будь-якого суб'єкта господарювання.

В Україні, згідно зі ст. 5 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку (далі П(С)БО) 15 «Дохід», дохід визначається під час збільшення активу або зменшення зобов'язань, які обумовлюють збільшення власного капіталу (за винятком капіталу за рахунок внесків засновників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [1].

У п. 8 П(С)БО 15 «Дохід» зазначено, що дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнається в бухгалтерському обліку за наявності таких умов:

- покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товари, інший актив);
- підприємство не здійснює надалі управління і контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- сума доходу (виручки) може бути достовірно визначена;

- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.[1]

Визнання доходу і достовірна його оцінка – необхідна інформація для відображення її у фінансовій звітності. Однією з умов визнання доходу від реалізації є передача покупцеві всіх ризиків і вигод, пов'язаних з правом власності на продукцію. МСФЗ 18 на відміну від П(С)БО 15, як критерій визнання доходу від реалізації продукції встановлює передачу покупцеві не всіх, а лише суттєвих ризиків і вигод, пов'язаних з правом власності на продукцію (товар) [2]. Так, наприклад, звичайні гарантійні зобов'язання продавця, будучи ризиком, пов'язаним із правом власності, який несе після продажу продавець, водночас не розглядаються як суттєвий ризик. Такі незначні ризики не заважають продавцю визнавати дохід.

П(С)БО 15 поширюється тільки на доходи підприємств від звичайної діяльності. Однак цей стандарт не поширюється і на деякі доходи від звичайної діяльності, такі, як: доходи від оренди, доходи за контрактами на надання послуг у сфері будівництва та інші доходи, перелічені у пункті 3 зазначеного стандарту.

Виробничий процес у сільськогосподарських підприємств складається з робіт, які виконуються в різні періоди року. Він включає такі комплекси робіт як підготовка ґрунту, посів (посадка), догляд за посівами, збирання урожаю тощо. Кожний з цих комплексів включає багато видів робіт. Тому бухгалтерський облік повинен надавати інформацію про хід виконання сільськогосподарських робіт.

Документальне оформлення облікової політики підприємств реалізується у форматі Наказу про облікову політику, який є своєрідним внутрішнім регламентом, регулюючим організацію облікового процесу підприємства. Наказ розробляється головним бухгалтером та затверджується керівником підприємства. Доцільно розглянути зміст облікової політики щодо обліку доходу від реалізації продукції (рис.1).

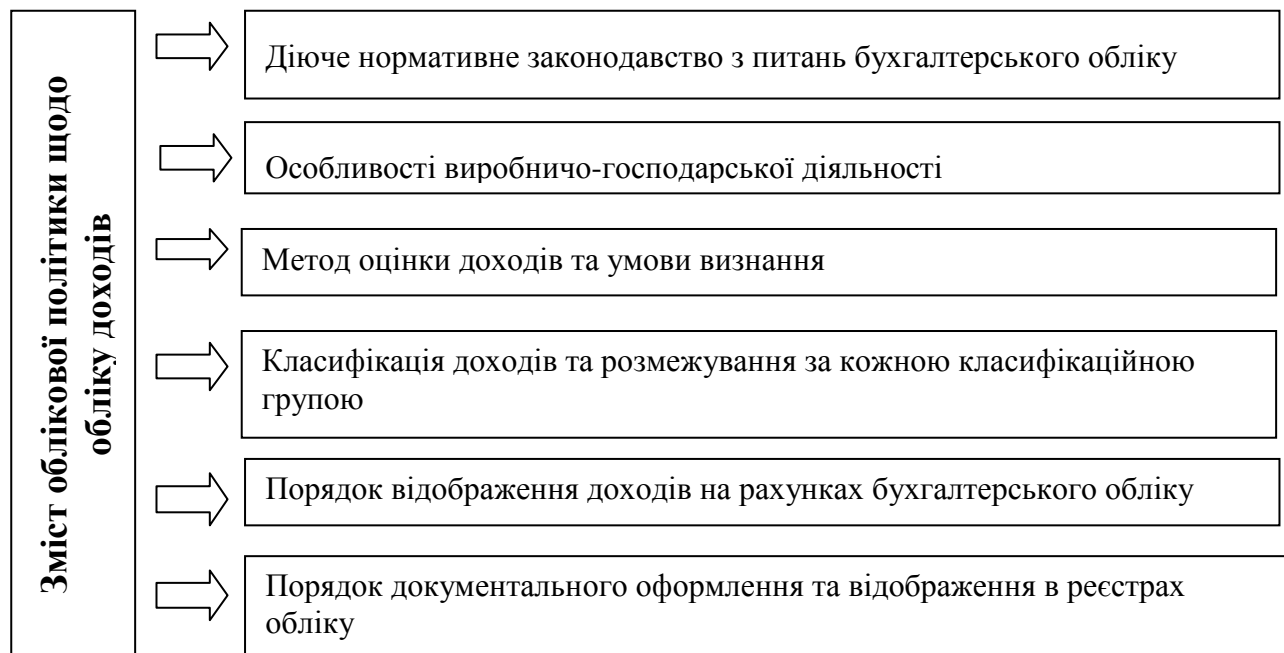

Рисунок 1 – Зміст облікової політики щодо обліку доходу від реалізації продукції

Джерело: побудовано автором з використанням [3]

Виплата заробітної плати працівникам натурою, реалізація продукції в рахунок оплати паю та покупцям все ще залишаються актуальними напрямками використання сільськогосподарської продукції для аграрних підприємств. Зважаючи на притаманні аграрним товаровиробникам особливості руху виробленої продукції, доцільним вважаємо навести й пов'язане з ним первинне оформлення досліджуваного доходу.

Розглянемо первинний облік доходу від реалізації сільськогосподарської продукції за напрямками її використання (рис. 2).

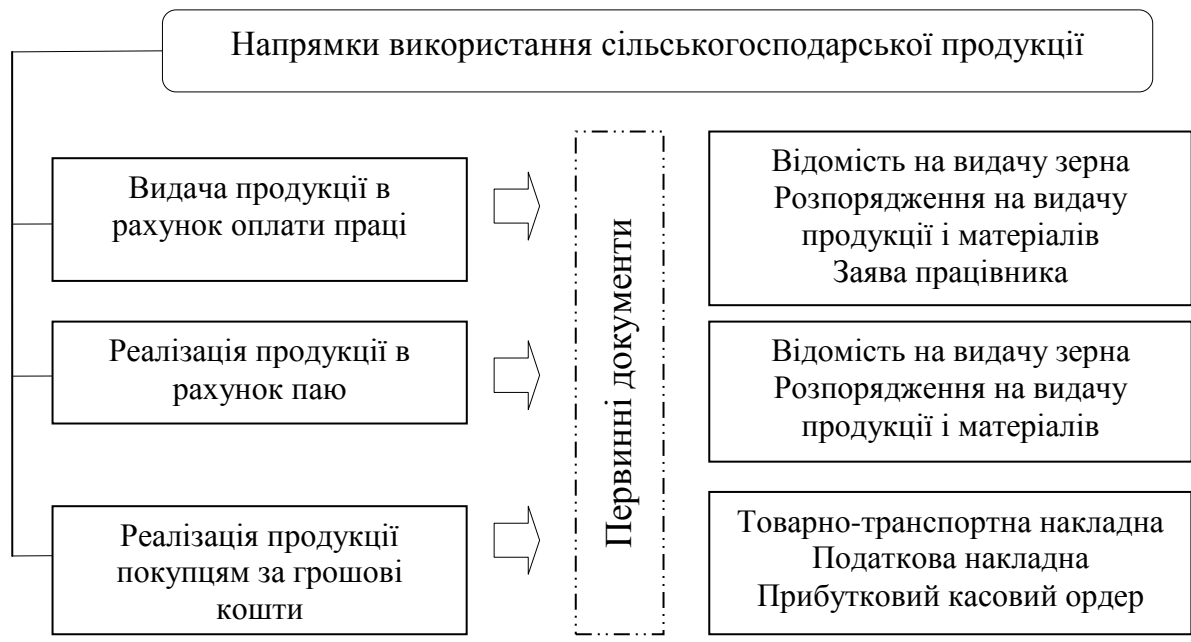

Рисунок 2 – Особливості первинного оформлення доходу від реалізації сільськогосподарської продукції за напрямками її використання

Джерело: авторська розробка

Дослідивши особливості нормативно-правової бази з обліку доходів, наведемо порівняльну характеристику визнання, класифікації та оцінки витрат і доходів за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (далі МСБО) та П(С)БО (рис.3).

Як бачимо, П(С)БО 15 «Дохід» щодо визнання, класифікації та оцінки доходів ґрунтується на положеннях МСБО, одночасно залишаючись не тотожним йому. Це вимагає вирішення проблеми уніфікації національної системи з міжнародною системою бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

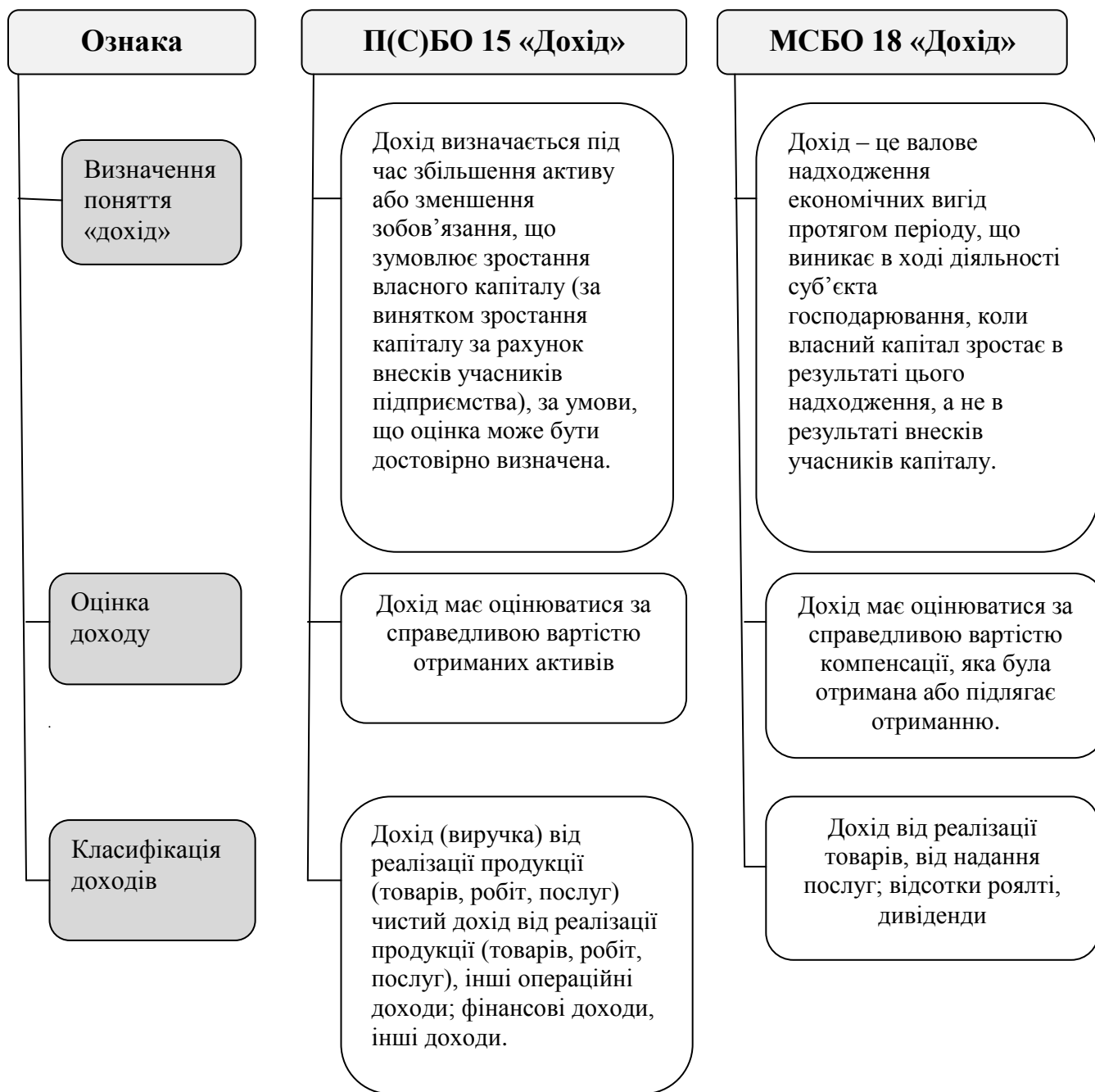

Рисунок 3 – Порівняльна характеристика П(С)БО 15 «Дохід» та МСБО 18 «Дохід» щодо визнання, класифікації та оцінки доходів діяльності підприємства

Джерело: побудовано з використанням [1,2]

На прикладі бухгалтерських операцій, які виникли внаслідок реалізації озимої пшениці прослідкуємо відображення доходу від реалізації та його відображення на рахунках обліку (табл. 1).

Продукція вважається проданою з того часу, коли право на її власність перейшло від продавця до покупця. Оплата за реалізовану продукцію може

здійснюватися у момент передачі покупцю, після відвантаження продукції (наступна оплата) або до відвантаження продукції (попередня оплата). В даному випадку спочатку була відвантажена продукція покупцю, а кошти отримані на рахунок пізніше. Попереднє відвантаження продукції з подальшою оплатою можливе лише при відносинах купівлі-продажу з покупцями, які мають високий рівень ділової активності на ринку сільськогосподарської продукції.

Таблиця 1 Відображення на рахунках бухгалтерського обліку господарських операцій щодо доходів від реалізації продукції

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Д-т	К-т
1. Реалізація продукції стороннім організаціям		
Відвантажено пшеницю для реалізації	361	701
Відображено виникнення податкового зобов'язання з ПДВ	701	641
Списано суму доходу на фінансовий результат	701	791
Відображено повну собівартість реалізованої пшениці	901	271
Списано на фінансовий результат собівартість реалізованої продукції	791	901
Одержано грошові кошти від покупця	311	361
2. Реалізація продукції в рахунок оплати праці		
Нараховано дохід від реалізації продукції	661	701
Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	701	64
Відображено повну собівартість реалізованої продукції	901	27
Списання доходів на фінансовий результат від продажу продукції	701	791
Списання собівартості реалізованої продукції	791	901

Джерело: побудовано з використанням [8]

Доходи від реалізації відображаються у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності у момент їх виникнення, незалежно від дати надходження чи сплати коштів [4,5]. При цьому для визначення фінансового результату звітного періоду слід порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. Підвищення дохідності діяльності займає дедалі більше значимі позиції в системі цілей підприємства. Тим більше, що сучасні вчені й практики стверджують, що

одержання доходу є метою практично всіх підприємств і нині є домінуючою [6, с. 84; 7, с. 75].

Планомірно комбінуючи ресурси підприємства, у сучасних умовах необхідно проводити значну роботу щодо раціональної організації його діяльності відповідно до вимог ринку, обґрунтованості планових обсягів об'ємних показників, зниження рівня витрат, підвищення дохідності і рентабельності діяльності сільгоспідприємства. Правильне визначення, оформлення, оцінка й облік доходів від реалізації продукції безпосередньо впливає на престижність і рентабельність аграрного товаровиробника.

При організації формування та розподілу доходу необхідно враховувати розміри аграрного підприємства, форму власності, організаційно-правову форму господарювання, кількість засновників товариства тощо. Вважаємо за доцільне кожним сільськогосподарським підприємством систематично проводити аналіз формування доходу задля поглиблення знань про його складові та основні тенденції їх зміни. При цьому основним завданням фінансового планування у сільськогосподарському підприємстві повинно бути виявлення та мобілізація резервів збільшення доходу за рахунок раціонального використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів. Покращення стану реалізації, на наш погляд, можливо також за умови пошуку більш вигідних бізнес-партнерів зі збуту товарної продукції або покращення якості послуг при обслуговуванні споживачів.

З метою забезпечення економічної безпеки аграрного підприємства при формуванні доходу від реалізації сільськогосподарської продукції насамперед необхідно враховувати рівень розвитку конкурентного середовища, що може впливати на обсяг та відновлення виробничого потенціалу підприємства, враховуючи також і соціальний аспект.

Найголовнішим у процесі вдосконалення механізму формування доходів підприємства є аналіз прибутковості. Одним із найефективніших і одночасно найпростіших методів фінансового аналізу, який використовується для оперативного і стратегічного планування прибутку, є операційний аналіз «витрати-обсяг-прибуток» («Costs-Volume-Profit»), він дає змогу відслідковувати залежність фінансових результатів від витрат і обсягів виробництва або реалізації. Основна мета цього виду аналізу (який зазвичай характеризують як аналіз беззбитковості) – встановити, що відбудеться з фінансовими результатами, якщо визначений рівень продуктивності, обсягу виробництва, витрат змінюватиметься. Ця інформація має виняткове значення для керівництва підприємства, тому що знання залежності між

такими факторами, як сукупний дохід від продажу, сукупні витрати, прибуток, вихід продукції (обсяг виробництва), дає змогу визначити критичний рівень випуску продукції, при якому прибуток буде максимальним, або рівень, при якому не буде ні прибутку, ні збитків (тобто точку беззбитковості). Переваги цієї методики полягають у тому, що аналіз можна зробити як за квартал, так і за півріччя, а також – за результатами річної діяльності.

Висновки. Дохід від реалізації сільськогосподарської продукції є пріоритетним видом доходів аграрних товаровиробників, облікове відображення якого потребує подальшого нормативного й методичного врегулювання. Наказ про облікову політику є внутрішнім нормативним документом, регулюючим організацію облікового процесу підприємства, зокрема й обліку доходу від реалізації сільськогосподарської продукції. До розповсюджених напрямків використання сільськогосподарської продукції в аграрних підприємствах відноситься виплата заробітної плати працівникам натурою, реалізація продукції в рахунок оплати паю та реалізація покупцям за грошові кошти. Аналіз та порівняння П(С)БО 15 та МСБО 18 щодо визнання, класифікації та оцінки доходів діяльності підприємства є теоретичним підґрунтям для розробки та методичного удосконалення облікового забезпечення доходів від реалізації сільськогосподарської продукції. При формуванні доходу слід зважати на розміри сільськогосподарського підприємства, його форму власності, організаційно-правову форму господарювання тощо. Найголовнішим в удосконаленні механізму формування доходів підприємства є використання аналізу прибутковості. При цьому операційний аналіз «витрати-обсяг-прибуток» дозволить контролювати вплив витрат і обсягів виробництва або реалізації на фінансові результати діяльності.

Бібліографічний список:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р., № 290. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 27.03.2013 р. № 433. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

6. Дубініна М. В. Управління інформаційною системою обліку фінансових результатів діяльності аграрних підприємств / М. В. Дубініна, Л. М. Вишенська // Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. – 2015. – № 1(55). – С. 83–85.

7. Приходько І. П. Облікова політика сучасного підприємства: теоретичні аспекти формування / І. П. Приходько // Економіка та держава. – травень 2013. – №5. – С.73–77.

8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.